

ئالسىراتۇل مۇستاقىمۇم

(جەننەتتە پېرىشتىنى تۇورا يول)

۱۹۹۷- يىلى ۱۲- ئاينىڭ ۱۹- كۈنى، ۱۰۴- نەپەر يولغۇچى ئايلارخۇە

بالار بېرىلگەن باھادا تەدۈن سۈلگەن ئاۋىياتسىيە سۈرۈشكە ۱۸۵-

جەمئىيەت ئايرۇۋېلىشقا ئولتۇرۇپ سىنگا پۇرىغا قاراپ يولغا چىققان

ئۇي، ئەپسۇس بۇ ئايرۇۋېلىشكە كۆزۈلگەن يەرگە مەلگۇ

پارالمىر دىغانلىقىنى كەمسۇ ئويلىغان، پالمىياك ئەندىزىدا، پۈتۈن ۷۳۱

تېلەق يولۇچىلار ئايرۇۋېلىشنى تۇيۇغۇن چۈشۈن كىتى، سائىگە

مەۋزى ئىستىزادا باھالاندى، بارلىق يولۇچىلار خۇە ئايرۇۋېلىن خەزمەتتى

خادىملارنىڭ مەھەممىسى بار-قازا يولۇچىتى.

بۇلۇڭنى كۈندە ئادەملىرى مۇنابىتىگە مەھەممە بۇلۇڭ بۇچۇقلاردا

مۇسۇ ئۇلغا ئوقۇتسا، ئۇلۇمى مۇزىكىدىن بىرگە يولۇقۇۋاتىلغان يەتتى

يەر تەۋرەش، پوران كاتىتى، قار كاتىتى، تۇرلۇك قەبىئى خۇە قەلەر،

خۇە ئۇيۇشۇش تۇيۇغۇن بارىشنى ئۇلۇمىنى ئۇيۇشۇشقا ~~ئۇلۇمىنى~~ ئۇلۇمىنى

قالدىغان. ~~بۇ~~ ئادەملىرى تامانا ~~ئۇلۇمىنى~~ ئۇلۇمىنى، بەدەن چىنغۇرۇشنى

تەلەتتە ئۇزۇننى چەكلەش، يەسەكلىككە تازىلىققا ئېلىپ بېرىش خۇە

تۇرلۇك خۇە تامىلارنى ئىسماق قىلىش ئارقىلىق ئۇيۇشۇشنى ئۇزارتىشنى

ئۇيۇشۇشقا يەتتىلىغان، بۇلۇڭ بىز سۈننى مۇزىكى قىلىپ تۇرالىدىشىكى

تەبىئىي بىز قانچىلىك تىرىشچانلىق كۆرسىتە يلى تەبىئىي بىز كۆپى ئۆلەمىز.
بەزى ئادەملەر ئۆلۈم تۈگىدى دەپ قەتئىي ئويلىنىپ كۆرسىگەن، بولۇپمۇ
ئۇلار كىم-كىمەك، بىرەك-بىرەك، نەمە كەن دەمىز، ئىقتىسادى ئەھۋالى
ياخشى ئائىلىسى مەنەججەم، جەمئىيەتتە ئادىر بولۇپ بولۇپ ھەق قىلداق چىكىن-
مەھەللىدە مەسلىھەت بولۇپ قىسقا ئەھۋال ئاستا ئۆلۈم خورى
كېلىدەردەك بىرلەپ تەرىپىدەك سىزىلەر، بىرلەپ ئۆلۈم ھەممە ئادەمگە
بىشقا كىلەر، ئۆلۈم ئالدىدا ھەممە ئادەم بىلەر، تەبىئىي پەننىيەتلى
ئورنىمىز خاراكتېر بولۇش ئىقتىسادى ئەزەز.

ئاللا ئۆز ھوقۇقىغا ئاساسەن كىمگە جەننەتكە كىمگە قوزۇق
ئويىغا چۈشۈرۈپ قالغۇ كادىل ھۆكۈم چىقىرىدۇ، بۇ ھۆكۈمى بىزنىڭ بىر
يەتتىكى تەبىئەتتە خەلق ئەتكەنلىرىدەك ئاساسەن چىقىرىدۇ، سۇئال
ئاللا بىزنىڭ ھەر خىللىق ياخشى تەبىئەت قىلىشىمىزنى ئەسكەرتىدۇ، بەزى
سەرگىپ، ئەھمىيەت ئادەملەر كادىل قوزۇش بولدا مالىدۇ، بۇنىڭ قىزى
ئاللا كىم بەرگەن تەبىئىي يار بولدۇ؟

بۇ دۇنيا خۇشاللىق، ئۆتكۈنچى دۇنيادۇر، ئۇزۇنلۇق بولسا ھاياتىڭ مەننى
بۇ؟

بۇ دۇنيا ئۆتكۈنچى دۇنيا، ھاياتلىق ۋە بۇ دۇنيادىكى بايلىقلار ھوردا
ئوقۇشنى بىر دەمەك كاپىر بولدۇ، بىرلەپ بىزنىڭ تەبىئەتتە بۇ دۇنيادىن
ئۆلۈم، سۇئالدا مەلۇمات كە، چوڭكى بىزنىڭ تەبىئەتتە مەلۇمات

ھاياتى كۆچكە ئىكە ئاللا بىرگەن.

كۆپلىگەن ئادەملەر ھوزۇر - ھالەتتە ئۇچۇن ياشايدۇ. ھەر كۈنى دۇنيا
ئىكە ئىلگىرى بىلەن ئەمدىدىن كەچكەن پايىتىك بولۇپ ئالدىراش
يۈرۈۋىدۇ، بۇنداق ئالدىراش بىزنى خۇسۇلەتتەن ئاسانلا مەھزۇم
غەلەۋ، ھاياتىكە مەنسۇپ قالىدۇ. سەھىيان بىزنى مۇشۇ دۇنيانىك
ھوزۇر ھالەتتى قوغلىتىپ كۆرۈنۈپ ھاياتىمىزنى پىكار ئۆتكۈزۈپ
دوۋاق ئوتقا ئىستىرىپ كېتى، ئادەتتە بىزنىك ھاياتىمىزدا خۇسۇلەتتەن ئازاپ
ئۆلگەن دەم. خەلق كۆپۈرەك بولۇپ، ئەمەس بىز تەمىن بولۇپ ئالدىكى
ئالدىغا يەنى دۆھدەزىنىك ئىلىگە بارۇپ ئالدىمىزنى ئوتتۇپ قالسا ئۇ
چاددا ھاياتىكە مەنسۇپ يوقىتىپ بولىدۇ، ھاياتىكە مەنسۇپ، ئەھدىتى
ھەر كۈنىمۇ بىزنىك جەمىيەتتىكى ئورنىمىز، مەدەنىيەتمىز، باي - كەسپ -
كەلگەن، چىرايلىق - مەنلىكلىرىمىز بىلەن مۇناسىۋەتتىن، بەلكى ھاياتىكىم
بىرگەن بولسا ئۇنى ئويۇشىن، پىلىش، چۈشىنىش ۋە ئۇنى قەدەرلىشىن
بىلەن مۇناسىۋەتلىك.

ھا ئاللا بىزنى ھەر ۋاقىتتە نىمىتىك ھەقىقىي بەھىت - سائادەت ئىكەنلىكىگە
يېتىلەيدۇ. بىز ئۇنىك بىتەللىگە بويسۇنغان چاددا بىز ئۆزىمىزنى
بىلمەيمىز، ھاياتىكە مەنسۇپ بىلمەيمىز، ئالسىراتۇل مۇستەقىمىم
كىتەپدا مۇنداق دېيىلگەن: "... ئۇنىك ئىسمى مەريەم ئوكلى دەمەھ
ئەيسا، بۇ دۇنياۋە بۇ دۇنيادا مەرتىۋىلىك ئاپتۇر بولۇپ،

كَلَّا بَلَّغْنَاكَ آيَاتِنَا فَتَوَسَّلْنَا بِالذِّكْرِ

قورئان 3- باي 43- كايين .

دوزاخ ئوتى .

دوزاخ ئوتى بولسا گناھ ئوقۇپ بەنكە ئەك قورقۇنغۇچ يەر، ئۇ يەردە
 تۆرۈر يەنلەر يېغىر گناھ ئوقۇپ بەن تارىتىدۇ، چۈنكى ئۇ يەردىكى كىيىم-
 كېچەك، كىلەم، كىلىز، ئارىق ئانگىرىك ھەممىسى ئوتتۇرىدا ياتىدۇ بولۇپ
 ھەممە يەر ئوت بىلەن قورسالىك ئەنتا ھاۋامۇ ئوت ھېس توتۇقلار
 بىلەن خايلانغان، بۇراداق ئازاپ ئوقۇپ بەن ئە ئادەملىك كۆزى قارىدۇ
 قۇلغى كاس، ئادى ئاچا بولۇپ قاتتىق ئازاپلىنىدۇ، روھى ئوتتا
 مەلئۇ كەيدە، سۇرادىك مەلئۇ ئۆلگەيدۇ، بۇ يەردە
 گناھ ئوقۇپ بەننى چىكى بولمايدۇ .
 بىرىنچى ئادەم، ئادەم ئىلمىگە ئۆتۈش ئۆزىگە ئۆزىگە باشلاپ بارلىق
 ئىنسان غەبىي سىنا ئۆزى نەھى قىلىپ ئوخشاش بولۇپ دوزاخ ئوتىغا
 گناھ ئوقۇپ بەننى تارتىشقا كىلىدۇ .
 «... سىلەرگە ئۇلاردا كىلىك دوزاخ ئوتىغا بىرىشنى سىلەرگە
 ئىلگىلەر بىلگەيدۇ» .

— قورئان 19- باي 71- كايين .

ئالسىزاتۇل مۇستەقىمۇم
(جەننەتكە بېرىشكى تەقۇرا يول)

بىز ئىتىزاتى بەققەت ئاللىنىك خۇ ئىستە ئىستەنكەن سائىرىتىزلا
جەننەت يولدىكى ھەققەت يولدا مالىدۇ، سۇرادا قلا داھىم دۇوا
تەقۇرا قىلى سىلۇ ايلۇ ئىتىزاتى قىلغان سائىرىتىزلا جەننە
تىك مول ئىناپىلىك يولۇدۇ.

- قۇرئان 4- باي 162- ئايەت .

بىراق ئاللىنىك بىزنىك تۇورا يولدا ئىستەمىز ئۇچۇق بىزكە بىلدۈرگەن
ھەققىتى قانغىلىك كادەم بىلەر .
« ئۇ (ئەيسا) ھەققەتە تىن تىزىلگەن چاددا بىزگەن بىتىرىدىن
سەن ئۇمىللىنىما، سەن مائا بويىسۇ ئۇنىك كىرەك، بۇ تۇورا
ھەق يول »

- قۇرئان 43- باي 61- ئايەت

① ئەيسا ئۇرۇدۇر .

ئەيسا ئۇرۇدۇر دەپلىك ئىبلىك بىلەن تەللىك چاددا ئۇ: سىلەر
تالىسى تارىتى قىلغان سىر بۇلۇم قانۇن - قانۇنلارنى چۈشىنىدۇرۇش
ئۇچۇن سەن سىلەرگە ئىقىل - پاراسەن ئىكەلەم، سۇنى سىلەر
ھەققى ھالدا ئىتىزاتى ھۆردەتەللىر، ئۇنىق بويىسۇ ئۇلار " دەردى
- قۇرئان 43- باي 63- ئايەت .

② ئەيسا بەسەن - مۇنخازىر دەھەققە تىنى چۈشەندۈردى ،
« بۇ مەريەم ئوگلى ئەيسا ، سەلەر مۇنخازىرلىق سۇنقان
ھەققە سىزگە تەكى تالەسى (سۆزى) »

— قورۇن 19-باي 34-كەيەن .

③ ئەيسا ئاللىگە ئەلەسى ۋە ئۇنىڭ تالەسى (سۆزى)

④ ئەيسا ئۆلدى ، سۇرادىقلا سىتان - سەھەرەكە بىلە بولدى ،

بارلىق ئىنسانلارنىڭ ئوگلى ئۈچۈن

ئۇنىڭ ئۆلۈشىگە چىلىرى پالسىقا يان دەندىكى مۇرىتلىرىگە ئالدىنقى خاتارىغا
تەزىلدى .

« سۇ جادا ئاللا ئەيساغا ئېيتتى : » مەن بىلەن ئۈزۈن ئۆتۈرگە

بىلە قەمەن ، مەن ئۈزۈنسىڭە ~~پېنىغا~~ پېنىغا ئېلىپ كەتسەن ، ئەمانسىزلىرىگە

خوردىقەن كۆزەن قەمەن ، سىتان سىتان قەلەلەرنى سىتان قەلەمەنلىرىگە

ئۇنىڭ قەمەن ، ئالى تەزىلگۈچە ... »

— قورۇن 3-باي 55-كەيەن .

⑤ ئەيسا مەلۇكسى ۋە ئەمەللىرىنى سىلەيتتى .

« مەن ئاللىگە بۇرۇنقى بىلەن تەبىئى قارىغۇنى ۋە مەلۇكسىنى

سۇرادىقلا ئۆلگەن ئادەمنى ئۆلۈمۈمەن تەزىلگۈچە بىدەن »

— قورۇن 3-باي 49-كەيەن .

⑥ ئەيسا ئۆلكەن ئارەبىنى بىر يادىڭىڭىز دى،

«سەن يەنە ئىكەن بۇ يەردە قەدىمىي بويىچە ئۆلكەن ئارەبىنى بىر يادىڭىز»

— قورئان 5-باي 110-ئايەت .

⑦ ئەيسا ھۆججەتلەرنى كۆرسەتتى . ئۇنىڭدا ئاللاھنىڭ ھوقۇقى بار .

⑧ ئەيسا ئاسمان قەيەرنى باسقۇرۇشنى ھوقۇقىغا ئىگە

«سۇ چايدا بەرىپتە مۇنداق دىدى : قەي مەرىپەم ! ئاللاھ بىر

نېغىز سۈزى ئارقىلىق سائا بىر ھوشىن ھەۋەرنى ئىدۇ . ئۆلكە

ئىسمى مەرىپەم ئۆلكى ئەيسا مەسىھ . بۇ دۇنيا غە ئۇ دۇنيادا

مەرىپەتلىك ئاپتور بولۇپ ئاللاھ ئىكەن ئۇ ئىلغا ياردۇر .»

— قورئان 3-باي 45-ئايەت .

ئاللاھ ھاللىقاجان بۇ دۇنيا غە ئۇ دۇنيانى باسقۇرۇشنى ھوقۇقى

ئەيساغا بەرگەن . ئەيسا ھەقىقەتەن ھاياتلىقنىڭ تەۋرە بولۇدۇر ،

قورئان بەرگەن ئەيسانىڭ مەرىپەتلىرى باسقۇچى دىنلىكى مەرىپەتلىرىدىن

ئۆسۈن ئىكەنلىكى ئىپتى . ئەيسانىڭ ئىسمى قورئاندا جەدى 97 قىتىم

ئىلغا ئىلىنغان .

جەننەتنى يادىڭىز ئەيسانىڭ ئەسە مەتلىك ھورۇسىغا ئوقۇشقا بولۇدۇ ،

مەسىلەن زۇڭتۇڭ مەرىپەتلىرى ئورۇنغا تەكلىپ قىلسا ، ھورۇنغا سۈزۈش

كەرسەتتۈرۈن گۇمانلىق ھەرىپەتلىرى ، چۈنكى ئۇ ئورۇندا ئەك يوقۇرى

مەدەنىيەتكە ئىگە، پەزىلەتلىك ھوقوقى كەڭرەك بولغان ئىنساننى ئىنسان دەپ قارايدۇ.
تەكلىپ قىلسا، ئىنساننىڭ ئۆزىنىڭ ئۆزى بولۇپ خەلقنى
ئوردىغا كەلمەيدىكەن دەپ ~~ئۆزىنىڭ ئۆزى~~ ئۆزى قالىدۇ، ئۆز
دەرىجىسى بىلەن بىرگە بولغان ئاللاھقا ئۇقتايدۇ.
ئاللاھ ئۇنىڭ ھوقوقى بەردى، ئەيسا خۇددى ئۆلۈپ ھوقۇق بولۇپ
ئۆلۈپ ئۇقتايدۇ. ئاللاھ ئۇنىڭ بىلەن بىرگە ئۆلۈپ بېرىشكە ئۇقتايدۇ.
چۈنكى ئەيسا بولسا ئاللاھنىڭ كالىدۇر، ئۆزىنىڭ ھوقۇقى
بولۇپ، ئۇ ھەممىنىڭ ئۆزى بولۇپ ئاللاھنىڭ بىلەن بىرگە ئۆلۈپ
ئۆلۈپ بولغان ھەممىنى ئۆلۈپ ئۆتۈپ، ئۆزى ئۇنىڭ ئۆزى ئۆلۈپ
قوبۇل قىلسا، ئۇ ئاللاھنىڭ ھوقۇقى بولۇپ، ئۆزى ئۆلۈپ
يەنە يۈزۈدە پاك دىيانەتلىك بايىش، جەننەتكە كىرىدۇ.

« ئۆزى ئۆلۈپ بولسا، مەن مەدەنىيەت ئۆزى ئەيسا
بىلەن ئۆلۈپ يەنە يۈزۈدە، پەزىلەتلىك بولۇپ، ئۆزى ئۆلۈپ
ئۆزى ئۆزى ئۆلۈپ، ھوقۇقى بولسا، ئۆزى ئۆلۈپ
مەدەنىيەت ئۆزى بولسا، پەزىلەتلىك بولسا، ئۆزى ئۆلۈپ »

— بۇخارا ھوقۇقى بىلەن تەلەپ قىلىش 150
« ... ئۆزى ئۆلۈپ، ھوقۇقى بولسا، مەدەنىيەت ئۆزى
ئۆزى ئۆلۈپ »

— قەشقەر 3-بۆلۈم 45-بۆلۈم

« دەن پارلىق روھلارنى ئۆزىڭ غولغا ئاپسۇرۇۋېتىشى قۇددە قىلدىم،
مەدەنىيەم ئوڭلى ئەيسا بىلەن ئۆزىڭ غۇرۇلغا كېلىشى، ئادىل سەۋەب يۈرگۈزۈش»

— مۇسۇلمان مۇقەددەس تەلىملىرىدىن تەرىپلىمەن 127

« ئەيسا بولسا ئاللاھنىڭ ئەلچىسى، ئاللاھنىڭ نۇسخىسى، ئاللاھنىڭ
ئالەمىدۇر.»

— ئاللاھ مۇقەددەس تەلىملىرىدىن ئاللاھتا 72

قۇرئان 4-باب 171-ئايەت -

سۇقۇ ئۇ دەرىسئالدىكى دوستىم ئەيسا بەشى مەدەنىيەم ئوڭلادۇر -

~~دوستۇم~~ دوستۇم، پەلەم سىز ئاللاھنىڭ يولغا ئەۋەتتىم ئۇنىڭغا

ئەلچىسى ئاتقان بولسىڭىز مۇمكىن، لېكىن ئاللاھ ئاللىقاچان «ئەدەبىياتى

دوستۇم ئەيسا» ئارقىلىق مۇھىم ئۇرۇشنى بەرگەن ھەققىدىن يولنى

كۆرسىتىپ بەردى، ئۇنىڭغا ئىشىنىپ ئەگەشىشكە ئۇلارنىڭ سۈنئەت تارىخىدا

مەلۇماتقا ھاياتقا ئىگە بولۇش، سۇرادىڭغا جەننەتتە كىرىشكە بولىدۇ

ھوقوقىلىق دورا، چۈنكى ئەيسا ئىسەنمەن ئۇ دەۋىدنىڭ كۈنلىكى ئاللىقاچان

ئەيسا مەدەنىيەتنىڭ قىسمى، ئۇنىڭغا ئىشىنىپ ئالاقىلىرىڭنى قىلىپ ئارقىلىق

كەچۈرۈم قىلىنغان .

قەدەرلىك قەدىمداشلىرىم، ئەيسانىڭ بۇ مۇھىم ئۇرۇشنى سەل چاڭداشماڭ

سىز ئاللاھنىڭ مۇستەقىمىم ھۆكۈمىدىن بۇ ئۇدرا يولنى ئۇنىڭ كۆرۈش

ئاللاھتىن

مەدەنىيەتنىڭ ئاللاھنىڭ مۇھىم قىلىپ ھەققىدىن يولنى كۆرسەتكەن!